

היי-טק: חשוב יותר לדעת לשאול את השאלות הנכונות

האם מבינים בישראל שנחוץ לחזק את מערכת החדשנות, כדי להתחרות במדינות המשיגות אותנו?

מאת: פרופ' שלמה מי-טל

פורסם 20/01/14

תגיות:

בעל פרס נובל לפיזיקה ריצ'רד פיינמן אמר פעם: "חשוב יותר לשאול שאלות שאין להן תשובות, מלדעת תשובות שאין לפקפק בהן."

דו"חות מחקר, כמו אלו שנעשו לאחרונה במוסד נאמן בטכניון, מעלים שאלות, האם מנוע הצמיחה של ישראל מזה שני עשורים, ענף ההיי-טק, החל לקרטע. ולכן החלטנו לעסוק בנושא חשוב זה ב- **INNOVEX2014** כנס החדשנות הבינלאומי של ישראל אשר יערך ב29 לינואר השנה. בכנס ננסה לתת פתרונות לשאלות שהן קריטיות לעתידנו. הנה כמה מהן:

- **מרכזי מו"פ של חברות זרות:** הרבה מהחדשנות בישראל מבוצעת במרכזי מו"פ של חברות רב לאומיות זרות, המעסיקות כ-30,000 עובדים, שליש מכלל עובדי המו"פ בישראל. החברה האחרונה שהקימה מרכז כזה היא אפל. השקעת המו"פ במרכזים אלו היא 40 אחוז מכלל ההשקעה במו"פ בישראל. לפי דו"ח מחקר שהושלם לאחרונה במוסד נאמן, "בעשור שעבר, קצב העברת קניין רוחני,

ידע וטכנולוגיה לידי מרכזי מו"פ זרים גבר. " השאלה העולה מכל זה: **האם אנו מוכרים את מוחותינו בזול לחברות רב לאומיות?**

● **אקזיטים:** השנה בלבד, 10 חברות הזנק נמכרו לחברות זרות, כל אחת במחיר של 100 מליון דולר או יותר. האחרונות היו WAZE שנקנתה ע"י גוגל עבור מיליארד דולר, וק TRUSTEER שנמכרה לי-במ בכ-700 מליון דולר. שתי חברות אלו ישארו את עובדיהן בישראל. אבל לעתים זה לא קורה. הכתב דוד רוזנברג העיר, בעתון דה מרקר כי אקזיטים אלו אינם מועילים למשקיעים מקומיים ואינם יוצרים ערך מוסף. כל פעם שחברת הזנק נמכרת, רעיונותיה ומוחותיה בורחים לחו"ל. טכנולוגיה אמורה להיות העסק העיקרי של ישראל, מעיר רוזנברג, אולם עדיין לא השכלנו להפוך אותה לעסק אמיתי. האם אכן כך? **האם מנכל רפא"ל לשעבר גיורא שלגי צודק, כאשר הוא טוען שאקזיטים משאירים אחריהם אדמה חרוכה?**

● **בריחת מוחות:** עפ"י נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כחצי מליון ישראלים, 7 אחוז מהאוכלוסיה, חיים בחו"ל. רובם גרים בארה"ב או בקנדה, אולם ישראלים רבים עברו לאירופה, במיוחד לברלין. הם צעירים, משכילים, ומייצגים בריחת מוחות מדאיגה. ב-2010 מעריכים שכ-15,000 ישראלים היגרו, כאשר רק 10,000 חזרו מחו"ל לישראל. שניים מבעלי פרס נובל לכימיה השנה הם ישראלים שהיגרו לחו"ל. אחד טוען שלא קיבל קביעות. **האם אנו מאבדים את טובי המוחות שלנו, מפני שאינם מוצאים תעסוקה ואינם יכולים לרכוש דירה בישראל?**

● **מדינות סטארט-אפ – לא רק ישראל:** מדינות רבות הבינו שהדרך לרווחה ולצמיחה היא החדשנות והקמת חברות הזנק. הן מנסות לחקות את המודל של ישראל. בין מדינות אלו נמצאת גם מדינה כמו סין, שהיא כיום מעצמה עם אמצעים בלתי מוגבלים להשקעה בתעשיית הייטק מתפתחת. **האם מבינים בישראל שנוחץ לחזק את מערכת החדשנות, כדי להתחרות במדינות המשיגות אותנו?**

● **בניית חברות גלובליות:** מתי חברת הזנק ישראלית גדלה והופכת לחברה גלובלית גדולה? צ'ק פוינט (שהוקמה ב-1993)? אמדוקס הוותיקה? חברות גלובליות גדולות אלו מביאות תעסוקה ויצוא. הן מהוות את העיניים של המדינה וצופות מקרוב על שווקים גלובליים. **מדוע ישראל לא מצליחה להצמיח עוד חברות גלובליות? כיצד ניתן לעזור לחברות הזנק להשיך לגדול במקום להתרכז בהן בעודן קטנות?**

● **האם מכרה הזהב של תוכנה ומחשבים אזל?:** רוב חברות הסטארט-אפ התמקדו בתחום המחשוב והתוכנה. האם מכרה הזהב הזה יבש? מדוע איננו מצליחים למצות את יכולתנו הרבה בתחום הביולוגיה והכימיה, כדי לעשות כסף גם בתחום הביו-טכנולוגיה? **מהי הטכנולוגיה המנצחת הבאה, והאם יש לנו אסטרטגיה לבנות אותה ולחזק אותה?**

● **מחסור במהנדסים:** יו"ר קבוצת RAD, יהודה זיסאפל חוזר וטוען שיש מחסור חמור של מהנדסים, כאשר המהנדסים שעלו מרוסיה מגיעים לגיל הפרישה. זיסאפל מציין שמהנדס חשמל מייצר ערך מוסף שנתי של מליון דולר, הרבה מעבר לעלות חימוכו למדינה. **מדוע אם כן איננו רוצים ויכולים להרחיב את מחזור המהנדסים בוגרי האוניברסיטאות?**

● **העברת ידע מהיי-טק לתעשיות מסורתיות:** ענף ההיי-טק הוא אי בודד, עם מאט מאד מגע עם ענפי התעשייה המסורתית הגדולה. **האם ניתן להפיץ את הידע, הנסיון והיכולת של היי-טק, בתחומי השיווק הניהול והחדשנות באופן נרחב יותר, לטובת חברות התעשייה המסורתית ולשאר המשק? האם במקום שתי כלכלות, ניתן ליצור כלכלה אחת מודרנית, מתקדמת, חדשנית?**

אלו רק כמה מהשאלות העיקריות הובעורות שבכוונתנו ללבן בכנס **INNOVEX2014**, הכנס השנתי המרכזי לחדשנות טכנולוגית אשר יתקיים ב-29 לינואר, 2014 במטרה לדאוג להמשך החדשנות הטכנולוגית בישראל.

* פרופסור שלמה מיטל הוא מומחה עולמי לניהול חדשנות ומשמש כיו"ר משותף לכנס **INNOVEX2014**. בעבר היה

לאתר הכנס לחץ כאן

הירשמו לניוזלטר של סטטוס כתובת המייל

קל להיכנס, קל לצאת
timeout.co.il

